

deobe svega 48 parcela. Do obnove katastra po ovakvom pojmu nasljedja, došlo bi tek posle 120 godina — a to je dva puta docnije nego u prvom slučaju.

U krajevima gde je premer izvršen za vreme Austro-Ugarske monarhije u minulom stoleću, pokazala se potreba obnove premera. Kao razlog navodi se, da je katastarski premer u tim krajevima grafički i zastareo. Ovo svakako nije jedini razlog, jer je i grafički katastar siguran da se održi bar 100 godina, a ovaj se u prečanskim krajevima jedva održava i pored izvršene reambulacije. Razloga ima mnogo, a medju prvima i nasledje.

Hadžiabčić Muhamed, geometar

IZVORI KATASTARSKOG PRAVA*)

Uvod. Sudbina je bacila današnju generaciju u vrijeme, kad život postaje sve zamršeniji i teži. Zato je razumljivo nastojanje ove generacije, da ga razmrsi i olakša.

Medju ova nastojanja spada i donošenje novih zakona, kojima poslije rata većina država nastoji, da uredi život i odnose u svojoj zajednici. Zakoni, novi zakoni, bili su bez sumnje potrebni, život je dobio nove oblike i nove brojne odnose, što je sve trebalo urediti.

Postoje mnogi zakoni obzirom na posebna pitanja, posebne predmete, posebna područja te su prema tome i posebno označeni.

Kad bismo imali samo jedan zakon, u kome bi se nalazila sva pravna pravila, pitanje označavanja toga zakona, ne bi se ni postavljalo. On bi se prosto zvao *zakon*. Tako je doista i bilo u prvo vrijeme. Riječ *zakon* identifikovala se tada sa pravom. Ovim zakonom bili su obuhvaćeni svi propisi pravne prirode. On je, čak ponekad, obuhvatao i propise vjerske prirode.

Ali od kad su se počeli pored staroga opšteg zakona javljati sve mnogobrojniji posebni zakoni, osjetila se potreba, da se tim raznim zakonima dadu razna imena. Danas bi bilo nemoguće snaći se u velikom broju zakona, kad svaki od njih ne bi imao naročiti naziv.

Teško se danas i pravnici upoznaju sa svima zakonima. Reći će se: praksi to i netreba, jer praksa i onako traži specijalizaciju. Istina, ali i specijalista nesmiije ostati neupućenim u

*) Literatura izneta je pri kraju članka.

predmetima i područjima u kojima se nije specijalizirao. A kako danas stvari stoje, upućivanje specijalista u ostala pravna područja nemoguće je, ili je bar otežčano uslijed obilja materijala, normi i propisa.

Ovakav sličan momenat nastupio je i u našem, — katastarskom zakonodavstvu, — tako, da je i ovdje kao i u drugim pravnim područjima, bio neophodno potreban jedan priručnik, jedna knjiga, u kojoj bi jednim izvjesnim redom bili unešeni svi oni zakoni, uredbi i pravilnici; kao i razna data objašnjenja i uputstva, koja imaju tijesnih veza sa katastrom zemljišta i njegovom pravnom djelatnošću, bilo je potrebno istaći njihov izvor i njihove osnovne pravne norme. I doista ovakav jedan priručnik, ugledao je u našoj stručnoj praksi prvi put svijet pod imenom: »Priručni azbučni registar«, čiji je sastavljač, šef katastarskog odsjeka Ministarstva finansija, osobiti poznavalac katastarskog zakonodavstva i njegove praktično-primjenjene zakonodavne materije.

Jedna praktična knjiga, čiji će sistematski prikaz zakonskih i drugih propisa, koji dodiruju katastarsku službu i struku, pružiti veliku olakšicu i dobit za sve praktičare na bilo kome položaju katastarske djelatnosti; autor je sa ovom korisnom knjigom, dao jedan priručnik, koji će vrlo dobro doći praktičnim juristima. Jer, često puta u praksi, kod primjene izvjesnih propisa pozitivnoga prava, mnogo više pomaže sistematski prikaz odnosne norme sa njenom organskom povezanosti sa ostalim i srodnim joj odredbama, nego li i veći broj odluka, koje govore o sličnim slučajevima i srodnim odredbama.

I u vezi stim smatramo, da treba posebno ukazati na ovaj najnoviji rad sistematske obrade jednog pravnog područja, jer on to svojom konciznošću i svojom stručnom obradom potpuno zaslužuje. U samoj osobi autora ove knjige, stekle su se sve glavne garancije i uslovi za veliku pozitivnost, kojom se odlikuje ovaj njegov rad. Kao dugogodišnji praktičar, autor je svakako i sam osjetio svu težinu, kada u kakvom »ogromnom i iscrpnom komentaru« ne nadje ni traga o važnim problemima, pa je i ovdje nastojao, da zadovolji potrebe pravilnog pomagala, registrujući u istome sve zakonske propise katastra, naredbe i raspise dodajući sve zakone i uredbi, koje zasijecaju i sa svojim malim dijelom u katastarsku službu i njen širi stručni i praktični djelokrug. Zbog toga će ova knjiga biti za naš stalež jedno jako i nepresušno vrelo, u kome se ogledaju propisi našega života, a specijalno vrelo našega zakonodavstva, pa ćemo se sada o postanku i smještaju njegovih izvora detaljnije upoznati.

Unifikacija katastarskog zakonodavstva. U životu i radu, gdje se jedno stanje treba da zamijeni novim, drugim stanjem, odnosno, gdje se postojećem redu stvari i dogadjaja treba da

da jedan novi pravac ili novi tok, pojavljuju se izvjesni momenti, kada se izvodjenje željenih promjena više ne može odlagati, već se njihovo konačno i potpuno ostvarenje nameće samo po sebi, jednom neodoljivom snagom. U ovim momentima, činjenice počinju same da uzimaju maha tako, da se njihovo dejstvo više ne može sa uspjehom kontrolisati, niti se pak dalje mogu upravljati po želji njihovih autora; jer je ravnoteža, u kojoj su se one prvobitno nalazile, izvršenim promjenama porušena, te se zato automatski traži brzo uspostavljanje nove. Takav je momenat, mislimo, nastupio i u značajnom poslu oko izjednačenja našega — katastarskog zakonodavstva. Iskustvom su se jasno ispoljile i postale očigledne sve nezgode djelimičnog uvođenja u život pojedinih zakona i teškoće skopčane sa naporednim važenjem i primjenom različitih pokrajinskih zakona i provjedbenih propisa. Temelj izjednačenju katastarskog zakonodavstva postavljen je donošenjem Zakona o katastru zemljišta od 19-XII-1928 godine, što pretstavlja jedan važan u suštini epohalan događaj u istoriji našeg katastarskog zakonodavstva u opće.

Izvršenje zakona o katastru zemljišta je podloga Zakonu o neposrednim porezima od 8 februara 1928 godine, kao i Zakonu o zemljišnim knjigama od 18 maja 1930 godine, čije je izjednačenje i unifikacija izvršena takodje za cijelu zemlju. To je bila jedna prijeka potreba, jer ovako jedan krupan i zamašan posao, koji će na svima stranama na jednoobrazan način imati da reguliše sva imovinska pitanja u zemlji, pokazao je već za ovo kratko vrijeme svoj blagotvorni uticaj.

Do donošenja Zakona o katastru zemljišta naše katastarsko zakonodavstvo, kao i ostalo zakonodavstvo, bilo je izraz raznolikih zakona, koji su važili u raznim pokrajinama države.

U Dalmaciji i Sloveniji, pitanje katastra došlo je na red tek poslije bečkog kongresa 1813 godine, kada je Dalmacija došla ponovo u sastav Austrije. Kabinetskim rešenjem 1806 godine Austrija načelno usvaja izradu t. zv. »stabilnog katastra«, a uporedo s njim došlo je na red i pitanje zemljarine, pa je 1810 godine bila ustanovljena posebna dvorska komisija za uredjenje zemljarine. Konačno, carskim ukazom od 23 decembra 1817 god. određeno je bilo, da se uvede definitivno stabilni katastar, pa je Slovenija došla na red odmah 1817, a Dalmacija 1823 godine

U sam tehnički aranžman izvođenja ovoga pitanja, neću ovdje ulaziti, jer ono ne ulazi u predmet naše rasprave. Istaknućemo samo važnije zakonske odredbe, koje su kasnije u toku održavanja i revizije katastra donešene, — bilo u vezi sa katastrom zemljišta ili sa uvođenjem zemljarine. Ovdje treba istaknuti: Zakon o evidenciji zemljarinskog katastra od 23 maja 1883 godine, koji je u mnogo čemu sličan našem pravilniku za održavanje katastra VII dio, II odjeljak; Zakon o reviziji

zemljarinskog katastra od 12 jula 1896 godine, kojim je naredjena općenita reambulacija katastra zemljišta; Zakon o osnivanju zemljišnika i njegovom unutaršnjem uređenju od 10 februara 1881 godine, koji je u svojoj bitnosti poslužio kao podloga osnivanju našega jedinstvenog Zakona o zemljišnim knjigama od 18 maja 1930 godine. Ovo su glavni zakonski stubovi, koji su stajali u ovim pokrajinama sve do donošenja današnjeg zakona o katastru zemljišta i njegove unifikacije.

U Hrvatskoj i Slavoniji pitanje katastra pokrenuto je ranije. Tamo je prije »stabilnog katastra« bio uveden t. zv. »Jozefinski katastar«. Naime 1785 godine izdana je uredba, da se počne sa premerom zemlje u cilju regulisanja zemljarine. Zato što je ovu uredbu izdao austrijski car Josip II, premjer i katastar nazvani su po njegovom imenu. Prije ovoga bio je t. zv. »Terezijanski katastar«, koga su sačinjavali rustikalni i dominikanski tj. katastar svih podaničkih — rustikalnih i dominikalnih poseda. Jozefinski katastar dobio je zakonsku snagu i počeo funkcionisati već u 1789 god. Ali, pošto je bio zasnovan na primitivnoj i lošoj osnovi, bio je odmah osuđen na propast, tako, da se je pristupilo uvodjenju stabilnog katastra u celoj Austriji 1817god. Hrvatska i Slavonija došla je na red tek 1849 god. Posle ovoga važe na području ovih pokrajina iste one zakonske norme, koje smo naveli za Dalmaciju i Sloveniju.

Pod istim okolnostima se uvodio i osnovao katastar zemljišta za Vojvodinu, Medjumurje i Prekomurje, pa i ovde važe slične zakonske norme kao u Hrvatskoj i Slavoniji.

O postanku i podeli ovog zakonodavstva u svima svojim oblicima u predratnoj Srbiji, govori članak: »Evolucija baštinskog vlasništva i ustrojstvo tapijskog sistema u Srbiji«. U pogledu zemljarine, ona je sve do 1835 god. naplaćivana po turskom poreskom sistemu, koji sam opisao u spomenutom članku. Godine 1884 stupio je na snagu u Srbiji novi zakon o neposrednim porezima, zasnovan na sistemu realnih poreza, po kome je za naplatu zemljarine bio neophodno potreban katastar. Ali, kako je ovaj bio skopčan sa velikim materijalnim izdancima, to se je od toga odustalo i pristupilo prosto popisu ljudstva i imovine, te su osnovane popisne knjige nepokretnosti. U vezi sa ovim, izdat je i zakon o popisu imovine od 10-VI-1884 god. i sva uputstva o njegovom izvršenju. Na temelju ovoga popisa zemljišta i ljudstva i njegovih popisnih knjiga, raspoređivala se je zemljarina i to za trogodišnji poreski period. Za svako novo trogodište vršili bi se ispravci u popisnoj knjizi, da bi zemljarina što više odgovarala faktičnom stanju u prirodi.

Medjutim odmah posle oslobodjenja počelo se je sa premerom Stare i Južne Srbije stvarati temelj realnim porezima, dok se novim zakonima o neposrednim porezima i katastru zemljišta nije postavilo jedno i drugo na zajedničku bazu za celo područje Kraljevine Jugoslavije.

U Crnoj Gori bio je još od drevnih vremena uveden sistem plaćanja poreza u vidu t. zv. dacija. Dacija se je plaćala na stoku, na masline, vino i rakiju. Danas je u praksi sistem oporezivanja na osnovu popisnog katastra sprovedenog 1928 i 1929 god., te se ovaj sistem primenjuje još u svima krajevima gde nije obavljen katastarski premjer. Iz ovoga kratkog prikaza pojedinih pravnih područja katastra u našoj zemlji, jasno se ocrtavaju konture raznolikosti bivšeg katastarskog zakonodavstva.

U vezi sa razvojem zemljarinskog katastra, o kome je u našem glasniku nekoliko puta pisano, potrebno je da se u kratko osvrnemo na opće pitanje zemljarine, čije pravilno rešenje zavisi baš od katastra i čemu je katastar prvobitno skoro isključivo i služio. Jasno je da podloga za oporezivanje zemljišta mora biti ista za sve obveznike u zemlji. To traži pravednost, to je nužna potreba države, koju iziskuje njeno pravilno i normalno nacionalno i socijalno bitisanje.

Na poresko-pravnom području razvilo se više osnovnih načela, koja su upravljena na pravilno razdjeljenje javnih dažbina. Ovde spada u prvom redu načelo pravednosti i općenitosti, prema kojemu mora svaki građanin doprinositi državnoj zajednici određenim dio od svoje imovine ili prihoda za formiranje javne privrede, a koje načelo u potpunosti odbacuje svako privilegisanje u korist pojedinaca ili pojedinih društvenih staleža (klasa), a jedini izuzetak statuiru u oslobodjenju minimuma ekzistencije. Uz ovo prvo načelo nadovezuje se drugo načelo o jednakosti javnih tereta, koje ne sprovodi samu puku brojčanu mehaničku jednakost, nego uvažuje poreznu sposobnost pojedinih poreznih obveznika. Oporezivanje sa istim postotkom pogadja manji prihod mnogo teže od većega, pa se radi toga naglašuje srazmernost poreza, kod koje se uvažuje porezna sposobnost pojedinih obveznika. Dalje porezni obveznici polažu naročitu važnost na momenat zakonitosti poreza. Zakonitost poreza pretpostavlja da su svi porezi, koji se razrezuju i ubiru točno i jasno zakonom statuirani, da su na jednoj stabilnoj bazi izradjeni, tako da je u naprijed striktno određeno tko treba da ga plaća i u kojoj mjeri, jer se samo na taj način može spriječiti svako i najmanje nepovjerenje ili samovolja. Široki narodni slojevi naročito su osjetljivi u pitanju gore navedenih načela.

Uvodjenjem zemljarinskog katastra postavljena je podloga za pravednu i općenitu podjelu javnih tereta, koji su vezani za posed zemljišta, a sva načela napred imenovana zadovoljena su donošenjem jedinstvenog Zakona o katastru zemljišta i Zakona o neposrednim porezima za celu Kraljevinu. Ova načela je opravdano istakao prilikom pretresa Zakona o katastru zemljišta Ministar finansija Dr. Subotić, kada je u Narodnoj skupštini rekao: »ovaj zakonski prijedlog pretstavlja jedan Zakon koji ne bi vrijedio samo u krajevima gde do sada nije bilo katastra, nego predstavlja jedan Zakon za cijelu državu. Katastar služi kao

podloga za pravilno oporezivanje a istovremeno i za izradu baštinskih knjiga.«.

Posle ovoga izlaganja, kojim sam imao namjeru da iznesem veliku državnu potrebu uvođenja jedinstvenog katastra za cijelu zemlju, izložiću izvore današnjeg našeg katastarskog prava.

Pojam i izvori katastarskog prava. Pravo je skup normi koje u jednom odredjenom momentu, na jednoj odredjenoj teritoriji, regulišu krug društvenih odnosa pravno relevantnih. Svrnjajući ovo pravilo sa naslovom ovoga poglavlja smatramo, da smo s potpunom obazrivošću pravilno upotrijebili izraz: Katastarsko pravo.

Pod katastarskim pravom možemo razumeti skup svih pravila i normi, koje uređuju katastar i njegovo sprovođenje na odredjenom području. Stoga možemo reći, da je naše jugoslovensko katastarsko pravo skup svih pravnih propisa, koji uređuju katastar u našoj Kraljevini. Ovi propisi i norme mogu se odnositi i biti posebni za pojedine samoupravne jedinice ili općine ali je karakteristično, da su katastar i njegova delatnost kod nas uređeni jedinstvenim propisima za sve ustanove cele državne teritorije.

Kao u svim drugim društvenim naukama i u upravnoj nauci se postavilo pitanje postanka i tumačenja normi, pitanje njihova izvora i cilja. Zato se pri ovome formiranju mora uvek obratiti pažnja na celokupni sklop društvenih faktora koji dolaze kao izraz želje za zadovoljenje i obezbeđenje sigurnosti u pravnim društvenim odnosima. Osnovi i izvor celog pravnog sistema nalaze se u državnom ustavu i zakonima koji ga dopunjuju.

Ako sve ovo analogno primenimo na katastar proizlazi da su zakon o katastru zemljišta, katastarski pravilnici i propisi najvažnije vrelo katastarskog prava.

Posebno je pitanje u koji bi se sistem prava imalo smestiti katastarsko pravo i sa kakvim obilježjem. Obzirom na to da katastar u prvom redu služi interesu države u cilju održavanja važnih javnih institucija poreznoga katastra kao i drugih javnih institucija, moglo bi se katastarsko pravo, kao i porezno pravo uvrstiti u sistem javnoga prava. Sa drugog opet gledišta, kako katastar služi za odredjivanje pravnih granica privatnih stvarnih prava (vlasništvo hipoteke, služnosti i dr.) katastarsko pravo samo po sebi vezano je sa građanskim stvarnim pravom. Prema širem opsegu upravnog prava, katastarsko pravo je djelom finansijskog prava jer ima i uske veze sa poreznim pravom. Ili treba katastarskom pravu dati posebno mesto svoje vrste. O ovome mislim do sada nije bilo posebno govora, ali je ovo pitanje posebne temeljne pravne rasprave.

U daljnim redovima prikazaćemo izvore našeg katastarskog prava, pa ćemo izneti sve postojeće zakonske propise, i pravilnike koji regulišu bitisanje i djelatnost našeg katastra.

Katastar zgrada uređen je pravilnikom Min. finansija Od. katastra br. 107.000 od 29/VIII-1928 g. o sastavljanju i održavanju katastra zgrada propisanim na osnovu člana 38 Zakona o neposrednim porezima.

Katastar zemljišta uređen je Zakonom od 19/VXII-1928 g. o katastru zemljišta sa uredbama i pravilnicima izdanim na osnovu zakonskih ovlašćenja. Prema članu 2 Zakona o katastru zemljišta, možemo propise o katastru zemljišta svrstati u šest skupina.

1. *Ustrojstvo katastarskih oblasti*: a) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 27.160 od 8/II-1929 g. o radu i nadležnosti otseka za katastar i drž. dobra pri fin. direkcijama i o radu i nadležnosti katastarskih uprava, te izmjene i dopune Min. finansija br. 65.755 od 8-VII-1929 g. u pravilniku o radu i nadležnosti otseka za katastar i državna dobra pri fin. direkcijama i o radu i nadležnostima Katastarskih uprava.

b) Pravilnik Min. finansija br. 37.820 od 31/III-1929 g. o terenskom radu službenika Generalne direkcije katastra i državnih dobara i podređenih joj ustanova, kao i katastarskih otseka i uprava podređenih Fin. direkcija.

c) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 65 od 1/I-1930 god. o djelokrugu rada odbora za državni premjer.

2. *Omeđavanje kat. općina*: a) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 2163 od 5/III-1928 g. za omeđavanje katastarskih općina;

b) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 28471 od 12/III 1929 g. za omeđavanje katastarskih općina.

3. *Katastarski premjer i njegovo izvođenje*: a) Uredba Min. finansija, Od. katastra br. 95420 od 2/XII-1929 g. o izradi katastra zemljišta putem privatnih preduzeća;

b) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 91133 od 30/X 1929 g. o katastarskom premjeravanju, I dio: Triangulacija. Isti sadrži četiri odjelka: opće odredbe, trigometrijske tačke, trigometrijski obrasci i pravila, računanje koordinata;

c) Pravilnik Min. finansija, odeljenja katastra br. 1432 od 15/I-1930 g. o katastarskom premjeravanju, II dio: Poligona i linijska mreža. Sadrži tri dijela: poligona, mreža, linijska mreža, obrasci za računanje;

c) Pravilnik Min. finansija, odeljenja katastra br. 1432 od 15/I-1930 g. o katastarskom premjeravanju, II dio: Poligona i linijska mreža. Sadrži tri djela: poligona, mreža, linijska mreža, obrasci za računanje;

d) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 1433 od 15/I 1930 g. o katastarskom premjeravanju, III dio: Omeđavanje i

snimanje detalja. dijeli se na odjeljke: Omedavanje katastarskih općina, omedavanje imanja i objekata trajnim i vidnim biljezima, omedavanje meda parcela između pojedinih sopstvenika, spisak kuća, azbučni spisak posjednika, upisivanje posjednika, snimanje detalja ortogonalnom metodom, snimanje detalja polarnom metodom, grafičko snimanje detalja geodetskim stolom, snimanje detalja buzolom i fotografsko snimanje detalja;

e) Pravilnik Min. finansija, odeljenja katastra br. 1434 od 15/I-1930 g. o katastarskom premjeravanju, IV dio: Nivelman. Sadrži šest odjeljaka: opće odredbe, izravnavanje nivelmana, karte nivelmanske mreže, pravila za obrasce, detaljni nivelman, nivelman gradova i varoši;

f) Pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 1435 od 15/I 1930 g. o katastarskom premjeravanju, V dio: Izrada katastarskih planova i računanje površina. Dijeli se na odjeljke: opće odredbe, numerisane parcela, računanje i izravnaje površine, topografski znaci, cifre i slova za skice, planove i karte, umnožavanje planova;

g) Naredenje Min. finansija, Od. katastra br. 21600 od 20/VII-1931 g. za provedbu pravilnika o katastarskom premjeravanju i publikovanju katastarskih planova.

4. *Klasiranje zemljišta*: a) Katastarski pravilnik Min. finansija, Od. katastra od 15/I-1931 g. br. 1436 VI dio: Pravilnik o klasiranju zemljišta, izradi katastarskog operata i njegovom izlaganju. Ima odjeljke: klasiranje zemljišta, izrada katastarskog operata i njegovo izlaganje.

b) Uredba Min. finansija Od. katastra br. 6381 od 9/V 1928 g. o djelokrugu i načinu rada Komisija za utvrđivanje prihoda od zemljišta kao i izvršenju popisa zemljišta u krajevima, gde još nije izvršen katastarski premer, i u vezi sa ovom Uredbom: Pregled količnika za pretvaranje dosadašnjeg katastarskog čistog prihoda od zemljišta u novi čisti prihod ustanovljen po Komisiji za utvrđivanje prihoda od zemljišta pod brojem I od 22/II-1929 g, Količnici za pretvaranje katastarske vrednosti u novi čisti prihod ustanovljeni od Komisije za utvrđivanje prihoda od zemljišta pod br. 3 od 5/VIII-1929 g. Ljestvice katastarskog čistog prihoda za Srezove Srbije i Crne Gore utvrđene od Komisije za utvrđivanje čistog prihoda od zemljišta od 8/II-1928 g.;

c) Uputstvo Min. finansija, Od. katastra br. 97560 od 18/XII 1929 g. za odbijanje naročitih troškova od katastarskog čistog prihoda i regulisanje povraćaja poreza na zemljišta, koja su izvanrednim radovima ameliorirana ili zaštićena od poplava.

d) Uputstvo Min. finansija, Od. katastra br. 229 od 2/I-1930 god. o odbijanju naročitih troškova od katastarskog čistog prihoda i regulacije poreza za zemljište zaštićena amelaracijama od poplava.

5. *Ordžavanje katastra*: a) Pravilnik Min. finansija br. 616 od 1/II-1926 c. za održavanje katastra u privremenim općinama Srbije i Crne Gore;

b) Pravilnik Min. finansija br. 93950 od 22/XI-1929 g. za održavanje katastra u krajevima gde još nije izvršen katastarski premjer (Sjeverna i Južna Srbija, te Crna Gora) sa objašnjenjima i obrascima;

c) Katastarski pravilnik Min. finansija, Od. katastra br. 1437 od 15/I-1930 g., VII dio 2 odjeljak: Ordžavanje katastra u općinama u kojima je katastar izrađen na osnovu premjera.

6. *Publicitet katastra*: a) Raspis Min. finansija odeljenje katastra br. 98906 od 11/I 1930 g. o izdavanju prepisa i izvoda iz katastarskih posjedovnih listova;

b) Raspis Min. finansija odeljenje katastra br. 94579 od 7/XII-1932 g. o naplaćivanju takse po Zakonu o taksama s obzirom na propise člana 42 Zakona o katastru zemljišta kao i članova 10, 13, 14 i 17 Zakona o neposrednim porezima.

Pružili smo jedan kratak prikaz o unifikaciji našeg katastarskog zakonodavstva, kao i o izvorima katastarskog prava. Sa ovim sam možda prvi pokrenuo pitanje pojma i uloge katastarskog prava i njegovog smještanja u sistemu današnjeg općeg prava.

Po pitanju oporezovanja vidjeli smo od kalike je važnosti unifikacija i jednobraznost katastarskog zakonodavstva u duhu ostvarenja socijalne pravde, ne navodeći ovde druge isto tako važne momente, privredno-ekonomičnog i kulturnog značaja. A od kolike bi tek važnosti bila izrada jednog univerzalnog tipa institucije katastra, koji bi služio kao ugled svima država. Onda bi institucija katastra bila kod svih naroda jednaka i ovakom svojom strukturom doprinosila bi stvaranju i jačanju međunarodne zajednice i dobre volje među narodima.

Literatura:

Inž. Ivan Kamilo : Osvrt na razvitak katastra u Jugoslaviji, Geome-tarski i Geodetski glasnik sv. 2 i 3 1934 god.

Dr. Ivo Krbek : „Upravno pravo“, uvodna i osnovna pitanja.